

Seitsmeteistkümnes rahvusvaheline lingvistikaolümpiaad

Yongin (Korea Vabariik), 29. juuli – 2. august 2019

Individuaalvõistluse ülesannete lahendused

Ülesanne nr 1. Sõnade järjekord:

- (O) V-I_S (S = alus; O = sihitis; V = öeldis)
- (O₁) V₁-I_S (O₂) V₂-I_S
- (O₁) V₁-I_{S₁}-a (O₂) V₂-I_{S₂} (S₁ ≠ S₂)
- N₁-a N₂-a 'N₁ ja N₂' (N = nimisõna)

enne täishääliku: **b > w**

Mõnes tegusõnas assimileerub tüve viimase silbi täishäälik lõpu esimese silbi täishäälikuga.

S	I _S (S ₁ = S ₂)	I _S		
		minevik	olevik	tulevik
ains. 1. isik	-en-i	-aan	-iin	-an-iin
ains. 2. isik	-en-eb		-eeb	-an-eeb
ains. 3. isik meessugu	-en-e	-oon	-een	-an-een
ains. 3. isik naissugu	-en-u	-een	-uun	-an-uun
mitm. 1. isik	-en-ub		-uub	-an-uub
mitm. 3. isik	-en-ib		-iib	-an-iib

- (a) 12. **Om benu aneen.** Tema (ns) võttis leiva ja sõi selle ära.
 13. **Munuuna wunuub.** Tema (ns) tuleb ja meie lähme ära (olevik).
 14. **Wingkiiwa wengamburuun.** Nemad laulavad ja tema (ns) kuuleb (olevik).
 15. **Anon ye weng wengamberenib yee-daraniib.** Nemad kuulevad koera ja ärkavad (tulevik).
 16. **Oon wedmaniina karub wedmaneeb.** Mina näen kala ja sina näed meest (tulevik).
 17. **Ok wedmeena aniin.** Tema (ms) näeb vett ja mina joon seda (olevik).
- (b) 18. *Meie lähme ära ja nemad tulevad (tulevik).* **Wananuuwa mananiib.**
 19. *Mina võtan siga ja tema (ms) võtab kala (olevik).* **Awon biina oon been.**
 20. *Tema (ms) nägi vett ja maja ja kuulis koera.* **Oka ambiwa wedmene anon ye weng wengamboroon.**
 21. *Sina sööd leiba ja laulad (olevik).* **Om aneneb wingkeeb.**

Ülesanne nr 2. Sõnade järjekord: A N (A = omadussõna, N = nimisõna).

Värvid:	#FFFFFF	#FF0000	#964B00	#000000
loomad	muent-er'ery		s'erkt-er'ery	ler'erg-ery
puud		pekoy-ar'		lo'og-ar'
ümmargused asjad	muench-erh	perkery-erh		
kõik	muench-ey		s'okt-oy	lo'og-ey

- (a)
1. muencherh rohkuen	G. <i>valge pall</i>
2. perkeryerh holeehl 'wernerh	M. <i>punane sarapuupähkel</i>
3. muencherh nerhpery	D. <i>valge mari</i>
4. s'erakter'ery ch'eeshah	A. <i>pruun koer</i>
5. muenchar' pyaap'	H. <i>valge manzanita põõsas</i>
6. pekoyar' tepoo	K. <i>punane puu</i>
7. luuehlson' nerhpery	N. <i>lilla mari</i>
8. muenchey cheek'war	I. <i>valge tool</i>
9. muent'er'ery ch'eeshah	F. <i>valge koer</i>
10. ler'ergery cher'ery	C. <i>must karu</i>
11. 'errwerhson' slekwoh	L. <i>mururoheline särk</i>
12. muent'er'ery puuek	P. <i>valge hirv</i>
13. lo'ogey slekwoh	O. <i>must särk</i>
14. s'oktoy no'oy	E. <i>pruun king</i>
15. 'wer'errgerchson' cher'ery	J. <i>oranž karu</i>
16. lo'ogey no'oy	B. <i>must king</i>
17. tegee'n nerhpery	R. <i>kollane mari</i>
18. skoyon rohkuen	Q. <i>sinine pall</i>
- (b)
19. muencherhl	V. <i>piim</i>
20. 'wer'errgerch	W. <i>lepp</i>
21. luuehl	X. <i>iiris</i>
22. ler'ergerh	T. <i>kohviuba</i>
23. pekoyek	U. <i>veri</i>
24. skoyon	Y. <i>taevas</i>
25. tegee'n	S. <i>kanaarilind</i>
- (c)
26. **'errwerh** — *murru*
  27. **ler'ergerh rohkuen** — *must pall*
  28. **perkeryer'ery ch'eeshah** — *punane koer*
  29. **pyerrp't'ery ch'eeshah** — *punakaspruun koer*
- (d)
30. *lilla hirv* — **luuehlson' puuek**
  31. *valge king* — **muenchey no'oy**
  32. *kollane pall* — **tegee'n rohkuen**
  33. *must puu* — **lo'ogar' tepoo**

Ülesanne nr 3. Kirja suund on paremalt vasakule.

- [pahlavi raamatukirjas] ↔ [teaduslik transliteratsioon]:

𐭠	ʾ, A, h	𐭡	n, r, w, ' (with apostrophe)	𐭣	s
𐭡	b	𐭢	z	𐭤	c, p
𐭢	d, g, y, Z	𐭣	k	𐭥	š
𐭣	E	𐭤	l	𐭦	t
		𐭥	m		

- [[ligatures]]:

𐭠𐭡	←	𐭠𐭡	𐭡𐭢	←	𐭡𐭢	𐭣𐭤	←	𐭣𐭤	𐭥𐭦	←	𐭥𐭦
𐭡𐭢	←	𐭡𐭢	𐭢𐭣	←	𐭢𐭣	𐭣𐭤	←	𐭣𐭤	𐭤𐭥	←	𐭤𐭥
𐭢𐭣	←	𐭢𐭣	𐭣𐭤	←	𐭣𐭤	𐭤𐭥	←	𐭤𐭥	𐭥𐭦	←	𐭥𐭦
𐭣𐭤	←	𐭣𐭤	𐭤𐭥	←	𐭤𐭥	𐭥𐭦	←	𐭥𐭦	𐭦𐭧	←	𐭦𐭧
𐭤𐭥	←	𐭤𐭥	𐭥𐭦	←	𐭥𐭦	𐭦𐭧	←	𐭦𐭧	𐭧𐭨	←	𐭧𐭨

- [teaduslik transliteratsioon] ↔ [transkriptsiooniks]:

𐭠	∅, ā	k	k, -g	t	t, -d, h
b	b	l	l, r	w	w, ō, u, ū
c	č, -z	m	m	y	ǰ, -y, ī
d	d, -y, ē	n	n	z	z
g	g	r	r	'	-∅
h	h, x	s	s	—	a, e, i
		š	š		

(a)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
E	CC	G	Y	D	CC	K	S	V	L	I	Z	P	DD	O	M	B
18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34
F	X	C	BB	V	AA	J	T	Q	H	T	U	W	R	A	F	N

(b) U. 𐭠𐭡𐭢𐭣 = 𐭠𐭡𐭢𐭣 'hlmn' Ahreman 'kuri vaim'.

- (c) EE. 𐭠𐭡𐭢𐭣 b^onbšn' bāmbišn kuninganna
 FF. 𐭡𐭢𐭣 ch^ol čahār neli
 GG. 𐭤𐭥 t^l tar üle, kaudu, läbi
 HH. 𐭡𐭢𐭣 h^ok' xāk maa, tolm
 II. 𐭡𐭢 hwn' xōn veri
 JJ. 𐭡𐭢 hwk' hūg siga

(d)

KK. DKRA 𐭠𐭡𐭢𐭣 LL. dlwnd 𐭡𐭢𐭣 MM. stwl 𐭡𐭢𐭣 NN. cmb^l 𐭡𐭢𐭣

Ülesanne nr 4. $\overset{R}{\downarrow} C_1 V C_2$ (V on rõhuline täishäälik)

- põhjamurre: $R = C_1 V C_2$, aga
  - $C_1 = C_2 \Rightarrow R = C_1 V$
  - C_1 ees on täishäälik $\Rightarrow R = C_2$
- rannamurre: $R = C_1 V_1 C_2 V_2$, aga
  - $\neg \exists V_2 \Rightarrow R = C_1 V_1 C_2$
  - $\exists V_2 \wedge C_2 \in \{C_1, k, g, \eta, w\} \Rightarrow R = C_1 V_1$

(C_1, C_2 on kaashäälikud; V, V_1, V_2 on täishäälikud)

Vastused:	põhjamurre	rannamurre
etaleŋa	etaŋleŋa	etaleleŋa
jaga	jaŋjaga	jajaga
gasírana	garsírana	gasirasírana
daramota	daratmota	daramotamota
pɔwna	pɔwpɔwna	pɔwpɔwna
ertɔpa	ertɔptɔpa	ertɔpatɔpa
dabuka	dakbuka	dabubuka
ŋuŋim	ŋuŋuŋim	ŋuŋuŋim
igónŋ	iŋgónŋ	igónŋgɔŋ

Ülesanne nr 5. Reeglid:

- sõnade järjekord:

$$- \boxed{A (T) \text{ nú } B} \left(\text{'A on B'/'A oli B'}, T = \text{aeg: } \begin{cases} \text{cí} & (\text{minevik}) \\ \emptyset & (\text{tulevik}) \end{cases} \right)$$

$$- \boxed{S T V O (lé) L D}$$

(S = alus, V = öeldis, O = sihitis, L = koht, D = päev)

* 'nägema' = yɛn (O) lé

* kaashääliku järel: lé > é

aeg		'just'/'kohe-kohe'	täna	< 3 päeva	> 3 päeva
aeg:	minevik (V)	nô:	bê:	cí nô:	tò nô:
	tulevik (V)	nú	nú gé:	nú bóy	nú yú:

- ains. 1. isik: n- + T/V

– nb > mb

– nk/ng > ŋk/ŋg

– nn > n

- ˆ, ˜, ˘ järel: ˙ > ˚

Vastused:

- (a) 16. bvúsòw nú fò shě ntfű. *Bvusɔw on ülehomme.*
 17. me nú ŋgé: nyén kèŋkfű lé èbèn. *Täna ma näen jamssi (tulevik).*
 18. wvù tò nô: yèn bèsèn ẽ bvúmbòn. *Bvumbonil ta nägi meid.*
 19. bèsèn nú bóy tó fòwăy bvúzhí:dèn. *Bvuzhidenil me tuleme turule (tulevik).*

(b)

Bvutfu, Bvuŋka, Bvuzhi, Bvukema, Bvuŋkaden, Bvuzhiden, Bvusɔw, Bvumbon.

- (c) 20. *Bvusɔwil ma aitasin meest.* me ncí nô: nfi dièmsɛn bvúsòw.
 21. *Varas just varastas jamssi.* cɔŋ nô: cɔŋ kèŋkfű.
 22. *Bvuŋkadenil ma kuulen autot (tulevik).* me nú nyú: nyów mutù bvûŋkâ:dèn.
 23. *Täna naine tapab mehe (tulevik).* kwɔ:n nú gé: yó dièmsɛn èbèn.
 24. *Täna mees nägi sind.* dièmsɛn bê: yèn wò lé èbèn.